

Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Özet: Günümüzde internet teknolojilerinin kullanımı neredeyse yaşamımızdaki her alanda bir zorunluluk haline gelmiştir. Teknoloji, bireylere sunduğu kolaylıkların yanı sıra günlük yaşantıyı olumsuz etkileyebilecek problemleri de beraberinde getirmektedir. Alanyazında İnternet bağımlılığı tanımlanan problem de bunlardan biridir. İnternetin ortaya çıkış amacı her ne kadar iletişimi arttırmak ve bilgi paylaşımını kolaylaştırmak olsa da internet kullanımının çok hızlı bir şekilde yaygınlaşması beraberinde internet bağımlılığının ortaya çıkmasına neden olmuştur. İnternet bağımlılığı çağımızın karşı karşıya kaldığı ve toplumun sağlığını olumsuz etkileyebilecek önemli problemlerden biridir. Sağlıklı bir toplumun oluşturulabilmesi için toplumu oluşturan bireylerin sağlığını etkileyecek olumsuzlukların ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir.

Alanyazında internet bağımlılığı ve problemleri internet kullanımı konusunu farklı açılardan ele alınan birçok araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmalar daha çok öğretmenlere ve üniversite öğrencilerine yönelik çalışmalardır. Örneğin öğretmenlere yönelik çalışmalarda, problemleri internet kullanımı konusunda öğretmen görüşleri ve problemleri internet kullanımının farklı değişkenlerle incelenmesi gibi durumları içeren çalışmalar yer almaktadır. Bazı araştırmalarda ise internet bağımlılığının; depresyon, öz saygı, yalnızlık, zorbalık eğilimleri ve zaman yönetimi gibi değişkenlerle ilişkileri incelenmiştir. Araştırmalar, internet kullanım davranışının, kişilik özelliklerinin ve psikolojik bozuklukların internet bağımlılığının ortaya çıkmasında etkili olduğunu göstermektedir. Çocuklar, interneti yoğun kullanan bir grup olmaları ve henüz yeterli psikolojik olgunluğa erişmemiş olmaları nedeniyle internet bağımlılığı geliştirme açısından potansiyel yüksek bir gruptur. Özellikle ilköğretim öğrencilerinin internet kullanımı konusundaki bilinç düzeyleri de dikkate alındığında bu sorunun nasıl bir tehlike olabileceği daha iyi anlaşılır.

Bu araştırmada, ortaokulda öğrenimini sürdüren öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmış ayrıca internet bağımlılık seviyelerinin yaş, cinsiyet, ailenin eğitim ve sosyo-ekonomik durumu, bilgisayara sahip olma durumu gibi değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Çalışmanın ortaokul öğrencilerinin internet bağımlılığı konusundaki var olan durumunu ortaya çıkarması ve bu konuda eğitsel anlamda alınabilecek önemlerle ilgili önerileri açısından alanyazına katkı getireceği düşünülmektedir.

Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılında elverişli yöntemle ulaşılan Ankara'nın iki merkez okulunda öğrenim görmekte olan 6. 7.ve 8. sınıfta okuyan toplam 207 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Young (1996) tarafından geliştirilen ve Bayraktar (2001) tarafından Türkçeye uyarlanan "İnternet Bağımlılığı Ölçeği", kişisel bilgiler için ise araştırmacılar tarafından geliştirilmiş "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde demografik veriler için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin farklı değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ise bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile test edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evinde bilgisayarın olduğu, yine çoğunluğunun evinde internetin olduğu belirlenmiştir. İnterneti hangi amaçla kullandıkları incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun araştırma amacıyla kullandıkları, bunu eğlence amaçlı kullanımın takip ettiği görülmüştür. Analiz sonuçlarına göre ölçeğin geneli kapsamında öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

(f=129, % 62,3). Öğrencilerin büyük bir kısmı internette planladıkları süreden daha fazla kaldıklarını ifade etmişlerdir. Öte yandan, öğrencilerin sadece % 15'i, internetteyken kendilerini "yalnızca birkaç dakika daha" derken bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırmada ayrıca, cinsiyetin ve anne-baba eğitim durumunun internet bağımlılığı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Bu bulgu doğrultusunda, bilinçli internet kullanımı konusunda çocukların erken yaşlarda bilgilendirilmelerinin önemli olduğu vurgulanabilir. Öte yandan okullarda verilecek bilinçli internet kullanımı konusundaki eğitimlere anne ve babaların da dâhil edilmeleri gerektiği önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: İnternet, bağımlılık, çocuk, teknoloji, eğitim

Investigation of Secondary School Students' Internet Addiction Levels with Different Variables

Abstract: Nowadays, the use of internet technologies in almost every area of our lives has become a necessity. Technology, as well as the convenience it offers to individuals that may adversely affect the daily life also brings some problems. Internet addiction problem is one of them. Although the purpose of the emergence of the Internet is to improve communication and to facilitate the sharing of information very quickly, the widespread use of the Internet has caused Internet addiction. Internet addiction faced by our era and could adversely affect the health of the community is one of the major problems. In order to create a healthy society, it is important that some measures are taken on such an issue which will affect the health of individuals negatively.

There are many studies conducted on Internet addiction and problematic Internet usage. These issues were discussed in different angles. These studies were conducted with university students and/or teachers. Studies for teachers include teachers' opinions on problematic Internet use and problematic Internet use in terms of different variables. Studies about internet use show that behavior, personality traits and psychological factors affect internet addiction. Because children use internet more often than other users and because they are not mature enough in terms of psychological development, they are thought to be a potential group in terms of development of internet addiction.

In this study, it is aimed to determine secondary school students' internet addiction level. In addition internet addiction levels with variables such as age, gender, parents' education level and socio-economic status, owning a computer were examined. With this stud, it is expected that the existing situations of secondary school students internet addiction level would be revealed and necessary precautions would be taken in preventing this problem.

The working group of the study consisted of 207 students who studied in 6th, 7th and 8th grades in the academic year of 2012-2013 in Ankara. As data collection tool, "Internet Addiction Scale" which was developed by Young (1996) and adapted to Turkish by Bayraktar (2001) and Personal Information Form" which was developed by the researchers were used. In data analysis, descriptive statistics were used for demographic data. The independent t test and one-way analysis of variance (ANOVA) were tested whether students' internet addiction levels differed significantly according to different variables. Findings revealed that the majority of the students have computer and internet connection at home. In terms of internet usage purposes, the majority of the students used the Internet for research purposes which was followed by entertainment. According to the

results it was found that students had low levels of internet addiction ($f = 129, 62.3 \%$). A large number of students spent more time than they planned. In addition gender and education levels of parents were identified as having significant impacts on Internet addiction. With these findings, it can be emphasized that children should be educated at an early age in terms of the use of the internet. It can also be suggested that training will be given at school about how to use the internet should include parents as well.

Keywords: *Internet, addiction, children, technology, education*